МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Психологія управління та самоменеджмент сучасного керівника

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: обов`язкова
Форма навчання: денна
Освітній ступінь: магістр
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: 073 Менеджмент
Освітньо-наукова програма: «Менеджмент: адміністрування діяльності суб`єктів господарювання»
Рік навчання: 2020-2021 н.р.
Семестр: І **Кількість кредитів – 4, 120 (годин)**: (год.: 20 - лекції; 20 – семінарські; 80 год - самостійна робота)
Мова викладання: українська

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Макарчук Наталя Олексіївна
Науковий ступінь, вчене звання, посада: доктор психологічних наук, професор, професор кафедри загальної та практичної психології
Кафедра: загальної та практичної психології
Робочій e-mail: kaf.psikhologii@gmail.com
Години консультацій на кафедрі: четвер, 14.30 – 16.00

3. Опис та мета дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психологічні закономірності управлінської діяльності та процеси самоорганізації й саморозвитку соціальних систем, а також – у більш широкому розумінні – процеси самоуправління.

Метою вивчення дисципліни є: розуміння сутності психології управління як науки, котра вивчає психологічні закономірності управлінської діяльності, роль психологічних чинників в управлінні, психологічні механізми прийняття рішень, методи ефективного ділового спілкування, групову динаміку та психологію формування організаційних структур й кадрової політики; оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з питань особистісного розвитку менеджера; формуванні у студентів індивідуальних особливостей та поведінкових. навичок, які необхідні майбутньому керівнику; розвитку у майбутніх менеджерів умінь організовувати особисту працю.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Психологія управління та самоменеджмент сучасного керівника» тісно пов`язана з дисциплінами «Організаційне проектування», «Управління проектами та ризиками» «Стратегічний менеджмент» тощо. Також магістранти використовують знання, вміння і навички, сформовані раніше в ході вивчення дисциплін «Психологія».

Результати навчання В процесі вивчення дисципліни «Психологія управління та самоменеджент сучасного керівника» магістранти зможуть сформувати уявлення про предмет і значення психології управління, теоретичні засади психології управління. Психологічні аспекти управлінської діяльності. Особистість керівника та стиль керівництва як чинники підвищення ефективності управлінської діяльності. Також магістранти будуть ознайомлені з методологічними підходами до самоменеджменту,

вивчать механізми самомотивування та самоконтролю менеджера.

4. *Структура дисципліни*

Тема № 1. Теоретичні засади психології управління. Предмет і значення психології управління.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (4 год.): Поняття соціального управління. Управління як система. Суб'єкт і об'єкт управління. Управлінські стосунки як предмет науки управління. Характеристика предмета психології управління. Історія становлення науки управління. Основні етапи розвитку психології управління в країнах із ринковою системою, що розвивається сама. Сучасні теорії управління. Розвиток системного, ситуаційного й емпіричного підходів до аналізу управління. Порівняння основних управлінських культур. Значення й задачі психології управління на сучасному етапі розвитку нашого суспільства.	*1.* Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. *2.* Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 308с. *3.* Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001.285с. *4.* Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005.204с. *5.* Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. *6.* Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Поняття соціального управління. 2. Управлінські стосунки як предмет науки управління. 3. Історія становлення науки управління. 4. Сучасні теорії управління. 5. Значення й задачі психології управління на сучасному етапі розвитку нашого суспільства.	1. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б. Психологія управління та конфліктологія. Підручник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. 320 с. *2.* Єрмоленко М.М. Менеджмент: навчальний посібник. / М.М. Єрмоленко, С.А. Єрохін, О.А. Старостенко. К.: Національна академія управління, 2006. *3.* Якубовська С. С. Психологія управління : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2010. 360 с. *4.* Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К. : ВД «Професіонал», 2005. *5.* Угрин О. Г. Психологія управління: практичний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 164 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/448/1/Угрин%20психологія%20управління.pdf
Завдання для самостійної роботи: *Тематика рефератів:* Управлінські стосунки як предмет науки управління.	*1.* Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. *2.* Єрмоленко М.М. Менеджмент:

Історія становлення науки управління. *Тематика есе:* 1. Значення й задачі психології управління на сучасному етапі розвитку нашого суспільства. 2. Розвиток системного, ситуаційного й емпіричного підходів до аналізу управління *Презентації за темами:* 1. Сучасні теорії управління. 2. Порівняння основних управлінських культур. *Розробка схем та таблиць:* 1) Розробка таблиці «Теорії управління»	Навчальний посібник. / М.М. Єрмоленко, С.А. Єрохін, О.А. Старостенко. К.: Національна академія управління, 2006. *3.* Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. *4.* Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. *5.* Ходаківський Є. І. Психологія управління: підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. К.: Центр учбової літератури, 2016.

Тема № 2. Психологічні аспекти управлінської діяльності.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (4 год.): Специфічні особливості управлінської діяльності. Основні соціальні ролі менеджера. Функціональний аналіз управлінської діяльності. Поняття управлінської відповідальності. Прийняття управлінського рішення. Делегування керівником частини своїх повноважень виконавцям. Вимоги до функції контролю. Сутність і структура управлінського впливу.	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
Семінарське заняття (4 год.): 1. Специфічні особливості управлінської діяльності. 2. Прийняття управлінського рішення. 3. Сутність і структура управлінського впливу. 4. Типологія віддачі наказів і розпоряджень. 5. Психологічні рекомендації з ведення переговорного процесу. 6. Створення іміджу керівника як складової частини культури ділового спілкування.	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія

7. Управління груповими феноменами згуртованості, групового прийняття рішень, групового тиску на особистість, впливу меншості, групової поляризації й т.д.	управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
Завдання для самостійної роботи *Тематика рефератів:* 1) Сутність і структура управлінського впливу. 2) Психологічні рекомендації з ведення переговорного процесу. *Тематика есе:* 1) Основні соціальні ролі менеджера. 2) Розпорядження керівника як форма управлінського впливу. 3) Можливість визначення динаміки підсвідомості партнера - учасника ділової комунікації. 4) Прийняття до уваги сформованої в організації системи соціальних зв'язків і контактів, групових норм, традицій, думок і настроїв. *Презентації за темами:* 1) Характеристика методів психологічного впливу керівника на персонал організації. 2) Створення іміджу керівника як складової частини культури ділового спілкування. *Розробка схем та таблиць:* 1)Розробка схеми «Основні соціальні ролі менеджера» 2) Розробка таблиці «Методи психологічного впливу керівника на персонал організації»	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.

Тема № 3. Особистість керівника як чинник підвищення ефективності управлінської діяльності

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Різноманітність науково-практичних підходів до аналізу професійно важливих якостей керівника. Характеристика особистісних особливостей керівника, що перешкоджають ефективному управлінню. Аналіз соціально-типологічних особливостей конформного й ригідного керівників. Сугестивність і авторитарність як риси, що поєднують конформну й ригідну особистості. Характеристика особистості авторитарного керівника. Концепція особистісних	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001.

обмежень у діяльності керівника. Явище маккіавелізму в управлінні. Вимоги до моральності керівника. Соціально-психологічний портрет ефективного керівника. Активність керівника як систематичне самовиховання й самоконтроль. Значення орієнтації керівника на оточуючих людей як на джерело інформації для ефективності управління. Психологічні вимоги до інтелектуальних і емоційно-вольових якостей керівника. Прийняття до уваги вікових і гендерних особливостей керівника в управлінській діяльності.	4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Суперечливість і різноманітність науково-практичних підходів до аналізу професійно важливих якостей керівника. 2. Сугестивність і авторитарність як риси, що поєднують конформну й ригідну особистості. 3. Характеристика особистості авторитарного керівника. 4. Соціально-психологічний портрет ефективного керівника. 5. Прийняття до уваги вікових і гендерних особливостей керівника в управлінській діяльності.	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
Завдання для самостійної роботи <u>*Тематика рефератів:*</u> 1) Аналіз соціально-типологічних особливостей конформного й ригідного керівників. 2) Концепція особистісних обмежень у діяльності керівника. <u>*Тематика есе:*</u> 1) Суперечливість і різноманітність науково-практичних підходів до аналізу професійно важливих якостей керівника. 2) Характеристика особистісних особливостей керівника, що перешкоджають ефективному управлінню. 3) Сугестивність і авторитарність як риси, що поєднують конформну й ригідну особистості. 4) Активність керівника як систематичне самовиховання й самоконтроль.	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017.

Презентації за темами: 1) Соціально-психологічний портрет ефективного керівника.	179 с.

Тема № 4. Стиль керівництва як чинник ефективності управління

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Поняття стилю керівництва. Традиційна концепція стилів керівництва й аналіз їх основних параметрів (К. Левін). Об'єктивні й суб'єктивні фактори вибору керівником управлінського стилю. Порівняльна характеристика ефективності авторитарного й демократичного керівництва. Умови ефективності колективного управління, його переваги й недоліки. Концепція стилів керівництва ГРИД. Поняття «решітки менеджменту» у закордонній психології управління. Типологія управлінської поведінки (Блейк, Мутон). Аналіз стилів управління за концепцією ГРИД.	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Поняття стилю керівництва. Традиційна концепція стилів керівництва й аналіз їх основних параметрів (К. Левін). 2. Умови ефективності колективного управління, його переваги й недоліки. Концепція стилів керівництва ГРИД. 3. Поняття «решітки менеджменту» у закордонній психології управління. 4. Типологія управлінської поведінки (Блейк, Мутон). 5. Аналіз стилів управління за концепцією ГРИД.	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
Завдання для самостійної роботи: *Тематика рефератів:* 1) Традиційна концепція стилів керівництва й аналіз їх основних параметрів (К. Левін).	1) Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2) Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент:

2) Аналіз стилів управління за концепцією ГРИД. 3) Поняття «решітки менеджменту» у закордонній психології управління. (Блейк, Мутон). *Тематика есе:* 1) Об'єктивні й суб'єктивні фактори вибору керівником управлінського стилю. *Презентації за темами:* 1) Типологія управлінської поведінки 2) Умови ефективності колективного управління, його переваги й недоліки. *Розробка схем та таблиць:* 1) Розробка таблиці «Стилі керівництва»	Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3) Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4) Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5) Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6) Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.

Тема № 5 Методологічні підходи до самоменеджменту

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2год.): Сучасні наукові погляди на сутність самоменеджменту. Концептуальний підхід до самоменеджменту Л. Зайверта. Концепція особистісних обмежень М. Вудкока і Д. Френсіса. Критерії ефективного самоменеджменту: ’ вміння управляти собою, адекватні особистісні цінності, чіткі особистісні цілі, навички вирішення проблем, інноваційність, високий творчий потенціал, уміння навчали і розвивати професійні якості підлеглих. Визначення ціннісних орієнтирів особистості. Життєва позиція особистості: активна, проактивна, пасивна. Ключові принципи визначення особистісних цілей менеджера. Загальні обмеження при виборі цілей. Саморозвиток особистості менеджера. Професійне та посадове зростання. Планування ділової кар’єри менеджера.	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Сучасні наукові погляди на сутність самоменеджменту. 2. Критерії ефективного само менеджменту. 3. Життєва позиція особистості: активна, проактивна, пасивна. 4. Саморозвиток особистості менеджера. Професійне та посадове зростання. 5. Планування ділової кар’єри менеджера.	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД

	«Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
Завдання для самостійної роботи *Тематика рефератів:* 1) Саморозвиток особистості менеджера. 2) Життєва позиція особистості *Тематика есе:* 1) Визначення ціннісних орієнтирів особистості. 2) Планування ділової кар'єри менеджера. *Презентації за темами:* 1) Сучасні наукові погляди на сутність самоменеджменту. 2) Принципи визначення особистісних цілей менеджера 3) Професійне та посадове зростання *Розробка схем та таблиць:* 1) Розробка схеми «Критерії ефективного самоменеджменту»	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.

Тема № 6. Самомотивування та самоконтроль менеджера

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Розвиток ініціативності, енергійності, уміння володіти ситуацією, стресостійкості. Розвиток уміння стимулювати та карати, критикувати людей. Конфлікти у діяльності менеджера: сутність і види. Закономірності взаємовідносин і поведінки людей у конфліктних ситуаціях. Методи подолання конфліктних ситуацій. Прийоми поведінки менеджера у конфліктних ситуаціях. Стратегія і тактика взаємодії в конфліктних ситуаціях. Поведінка менеджера у конфліктних ситуаціях.	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної

	форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Розвиток ініціативності, енергійності, уміння володіти ситуацією, стресостійкості. 2. Конфлікти у діяльності менеджера: сутність і види. 3. Методи подолання конфліктних ситуацій. 4. Стратегія і тактика взаємодії в конфліктних ситуаціях.	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
Завдання для самостійної роботи 1) Розвиток ініціативності, енергійності, уміння володіти ситуацією, стресостійкості. 2) Розвиток уміння стимулювати та карати, критикувати людей. 3) Стратегія і тактика взаємодії в конфліктних ситуаціях. *Тематика есе:* 1) Закономірності взаємовідносин і поведінки людей у конфліктних ситуаціях. 2) Поведінка менеджера у конфліктних ситуаціях. *Презентації за темами:* 1) Конфлікти у діяльності менеджера *Розробка схем та таблиць:* 1) Розробка таблиці «Методи подолання конфліктних ситуацій».	1. Мурашко М.І. Кадрова політика та основи управлінської діяльності. Чернігів, 2005. 231 с. 2. Єрмоленко М.М., Єрохін С.А,. Старостенко О.А. Менеджмент: Навчальний посібник. К.: Національна академія управління, 2006. 3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: «ЕксОб», 2001. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В, Граба Т. П. Психологія управління: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 608с. 6. Юрков О.С. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів.

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Зразок модульної контрольної роботи:

Дайте повну і обґрунтовану відповідь на питання:

1. Розкрийте сутність основних стилів керівництва.
2. Дайте характеристику сучасним теоріям психології управління.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	**Оцінка за традиційною шкалою**
51-100	зараховано
1-50	не зараховано

Схема розподілу балів:

Максимальна кількість балів	**70 балів** (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100- бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	**30 балів** (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	**35** балів (поточний контроль)	**16** балів (проміжний контроль)

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja___pro-porjadok-ocinjuvannja-rivnja-navchalnyh-dosjahnen-zi-zminamy.pdf

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Досягнення студентів на семінарських заняттях, а також виконані ними індивідуальна та самостійна роботи оцінюються за шкалою від «0» до «5».

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критеріями оцінювання доповіді (реферату, есе) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критеріями оцінювання схем та таблиць є вміння обґрунтовано підходити до розв'язання управлінських ситуацій та робити висновки та формувати пропозиції.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання. Разом з тим здобувач освіти може запропонувати свою тему доповіді (реферату) у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Окрім цього у якості виконання індивідуального завдання здобувачу вищої освіти може бути зараховано проходження онлайн-курсів (у відповідності до змісту навчальної дисципліни) на платформах EdEra, Coursera, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «30». Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є сумою балів за розгляд управлінської ситуації (0-5 балів) та за виконання тестових завдань (0-25) балів.

Викладач _____ Макарчук Н.О.
(підпис) *(ПІБ)*

Затверджено на засіданні кафедри загальної та практичної психології
протокол № 1 від «27» 08 20 20р.

Завідувач кафедри _____ Запорожченко О.В.